

IZHAJA VSAK DAN

Izidati vsak dan v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nč. (10 stot.).

PLAČI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utrojljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na tedensko izdajanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vai depisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rekipel se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Sokolski dan v Gorici.

GORICA 19. Danes je slavila tu sokolska ideja pravi trijumf, a tisoči gostov so se mogli uveriti, kako velika laž je tisto „italijanstvo“ Gorice. Po mestu je vladalo do 3. ure popoldne bujno in slikovito vrverje. In to je bilo slovensko življenje prek in prek. Govorilo se je po ulicah le slovenski prek in prek. Ves božji dan ga nisi opazil nikjer Italijana, niti čul italijanskega glasu. Goričani so nam zatrjevali, da je bilo slavlje „Lege“ prava mizerija v primeri z današnjim sokolskim praznikom. Naši so nastopali samozavestno, dostojanstveno, mirno in trezno. In ker so se Italijani ne vemo kam poskrili in si niso upali na beli dan — kamo-li, da bi se bili drznili do kake provokacije — tudi ni bilo nikakih incidentov.

Tržačanov je došlo s posebnim vlakom kakih 400. Med njimi kakih 80 Sokolov v kroju, okolo 60 Sokolic in blizu toliko možkega naraščaja. Vhod v mesto je nudil uprav divno sliko, da se je občinstvo kar naslajalo na tem nenavadnem prizoru. Vse je hvalilo tudi našo fantaro, najlaskaveje pa so se izjavljali o disciplini in redu, ki ga je držal tudi ženski oddelek in možki naraščaj.

Ob 3. uri popoldne se je jel pred telovadnico v ulici sv. Ivana razvrščati spreved. In bil je to zares veličasten spreved, v katerem je korakalo do 800 Sokolov. V sprevedu je sviral prvaška sokolska godba. Na čelu so korakali staroste. Prva za njimi je bila idrijska župa s standardom na čelu. Došlo je veličastno število do 120 Sokolov v kroju. Spreved se je pomikal iz ulice sv. Ivana po Corsu. Nagromadeno občinstvo je navdušeno aklamiralo Sokole in z mnogih hiš so metali cvetje nanje. Čim dalje se je pomikal spreved, tem večje je postajalo navdušenje, da se je od daleč čulo kakor bučanje na bojnem polju. Za sokolskimi četami se je pomikala nedogledna vrsta voz. Raznobojne toalete gospej in gospic v kočijah in pa vrste zastav na visokih drogih ob cesti proti Št. Petru so se spajale s sokolskimi kroji v neopisno sliko. Gorica se ni videla kaj takega. To je bila soglasna sodba.

Št. Peter pa je bil naravnost povit v slovenske trobojnice. Pred vhomom v vas je pozdravil Sokole predsednik tamošnjega bralnega društva, a odzdravil mu je na čelnik primorske župe brat dr. Lepušček.

Ob orkanih navdušenja se je pomikal spreved skozi vas. Uprav iz srca smo se pa radovali na navdušenje našega naraščaja in radostno smo vzklikali: sokolska

ideja pojdeš dalje zmagovito svojo pot, ker to ti zagotavlja ta od radosti žareča mlada lica!

Na koncu drevoreda je bil prirejen lep in velik slavalok, s katerega galerije so dekleta sipala cvetje na sokolske vrste.

Diven prizor se je nudi očesu, ko se je vsa ta sokolska armada razvrstila z vojaško točnostjo po telovadišču. Naval občinstva je naravnost kolosalen, radi česar se je začetek telovadbe zakasnil za dobre pol ure.

Po pol peti uri je s tribine doli v vznešenih besedah pozdravil Sokole v imenu slovenske sokolske zveze dr. Oražen iz Ljubljane ter pozival Sokole naj se bore za vzvišeno sokolsko idejo, ki pomenja neutrudljivost in duševno in telesno napredovanje. Skrbite — je vskliknil — da se bo sokolska ideja širila od mesta do mesta, od vasi do vasi, dokler ne prešine vsako slovensko srce v zadnji gorski koči. Tega treba posebno sedaj in na teh tleh, kjer so vaši pradedje svojo kri prelivali. Govori se, da smo mal narod. Toda mi se moremo ponašati, da imamo milijone bratov. Ali nam ne treba sklicevati se na njih. Ko bo ves narod prešinjen od sokolske ideje, zadobi moči, da bo svoj gospodar na svoji rodni zemlji. Nič naj nas ne plaši, ker smo mal narod. Kajti zapomnimo si, da še narod ni propal, ako je imel življenske sile v sebi. V imenu velike sokolske ideje je zaklical govornik zbranim Sokolom navdušen bratski: Na zdar!

Iz sokolskih vrst in iz nagromadjenega občinstva je gromovito zaorilo govorniku v odziv.

Na to je pričela javna telovadba. Prve so nastopile brhke Sokolice, ki jih je občinstvo entuzijastično pozdravljalo. Naglašamo, da so večino te naše ženske vojske tvorile telovadkinje Tržaškega in Vrdejskega Sokola. Proste vaje z obroči so izvajale tako eksaktno in s tako ljubeznijo, da je bilo občinstvo kar entuzijazmirano. In navdušenje je rastlo od nastopa do nastopa: možkega naraščaja, členstva in potem velike telovadbe na orodju. Občinstvo se kar ni moglo nagledati in bi bilo gledalo dalje in dalje. Ob vsakem nastopu je vihralo navdušenje telovadcem v priznanje. (Podrobneje poročilo o javni telovadbi pričakujemo od druge strani. Isto tako tudi o tekmah predpoludne).

Po telovadbi je pričelo rajanje na razsežnem veseljem prostoru. S telovadišča se je preneslo navdušenje na zabavišče. Prirejeni so bili razni šotori, ki so skrbeli za telesni blagor občinstva, ki ga je bilo zbranega na tisoče. Od vseh strani

Ko je v predvečer plesa Jurkica oblekla novo obleko, da vidi, kako se jej podaje, bila je tudi Milkovičeva prisotna. Po nasvetu Maleševičeve si je napravila tudi frizuro in nadela nakit; napravila se je, kakor bi imela takoj oditi na ples. Bila je prekrasna. Milkovičeva se je na to spustila v silen jok ter začela kričati kakor blazna ter mahati z rokama okolu sebe.

In jaz, da se vdeležim v tej svoji revni obleki! Izgledala bi ob tebi kakor kaka kuharica! Oh! gorje meni, gorje meni! E, seveda, jaz ne dobivam darov, sirota sem — zanemarjena, zavržena. Ah, gorje, gorje mi! Nimam sreče, nimam sreče. Bog moj! A ti si še tako kruta, da se lisaš pred menoj!

— Dragica, ne govori tako! — jej je odvrnila Jurkica ganjeno, ker se jej je Milkovičeva resnično smilila, četudi je bila gotova, da oni jok ni drugega, nego-li izraz silne nevoščljivosti. A zopet jo je ljutilo, ker dekleta misli, da je hotela ponašati se pred njo. Ona pa je bila storila vse to, ker jej je

je orila vesela pesem, vsakomur si čital radost iz očesa, a tam na koncu je mladina pokladala terpsihori svoj tribut. A vse je bilo tako dostojanstveno, tako — recimo — pošteno, da bi se bil moral končno veseliti z veselimi tudi najstrožji slovenski moralist. Dokaz, da tudi narod, ki se rad veseli, je — dober narod. Pod mrak so zažarele po vsem veseljem prostoru luči, da je bil bajno razsvetljen.

Po 9. uri je rog pozival Tržačane na odhod. Slovo je bilo najpriscrnejše. Množice so jim iz srca ven klicale v slovo. In veselo je zvenela fanfara pred našimi sokolskimi vrstami — odmev veselja v srcih! In na kolodvoru je zopet donela miljenka naša, lepa slovenska pesem, dokler ni vlak vsprejel izletnikov in jih odvel tja ven v temno noč —.

BRZOJAVNE VESTI.

† Bivši minister Madeysky.

VELIKI LOŠINJ 19. Tukaj je umrl danes bivši minister Madeysky.

Ustanovno zborovanje ogrske vladne stranke.

BUDIMPEŠTA 19. Danes se je vršilo ustanovno zborovanje narodne delavne stranke. Khuen je imel govor, v katerem je povdarjal, da je narod pri volitvah obsodil obstrukcijo in izrazil jasno svojo voljo, da hoče delavni parlament. Narod je tudi rehabilitiral moža, ki stoje na programu iz leta 1867. Grof Štefan Tisza je izrekel svoje obžalovanje, da opozicija dvomi na korektnosti volitev. Ali ravno nekorektnosti, ki so se vršile pri zadnjih volitvah, so bile obrnjene proti narodni delavni stranki. Narod je izrekel s svojim votumom, da hoče harmonijo med kraljem in narodom, da preneha brezplodna državnopravna debata in da se začne z redno narodno politiko.

Trčenje cestnih vlakov.

BUDIMPEŠTA 19. Pred postajo železnice na zobe sta trčila skupaj dva polna električna vlaka. Nastala je panika, pri čemur sta bile dve osebi neznatno ranjeni.

Srbska skupščina.

BELGRAD 18. V današnji seji skupščine je bilo predloženo tiskano, obširno poročilo o nabavah vojnega materijela za časa aneksijske krize. Na predlog vlade se izroči vsakemu načelniku stranke po en izvod, ki ima veljati kot zaupen. Razprava sama, ki se bo vršila v tajni seji, je preložena na jesensko zasedanje.

Bolgarski kralj Ferdinand ne pride v Belgrad.

BELGRAD 19. Merodajnim krogom ni nič znano o kakem nameravanem obisku bolgarskega kralja.

300 hiš zgorelo.

MOHILEN 19. Požar je vpelil tu 300 hiš.

bila nasvetovala Maleševičeva, ki kakor izkušena gospa v takih rečeh, jej je bila rekla, da vsi nedostaki na plesni toaleti prihajajo na dan še le tedaj, ko se obleke pomerja na životu, ureja si frizuro in nadevlje ves nakit. Milkovičeva je pa mislila, da se je Jurkica napravila tako v svrhu, da jo vidi Lisička, ker obleči se je imela pri Maleševičevi. Tudi to jo je jezilo in tako si je lažje hladila burjo svoje jeze. Sedaj je začela po vrsti grajati vsako malenkost na toaleti. Ne crēm-barva blaga, ne kraj, ne nakit, — prav ničesar ni bilo po njenem mnenju tako, kakor bi moralo biti, da bi resnično bilo lepo in elegantno.

— Pozna se, da je poklonjeno! — je dostavila a vse to jej je malo koristilo. Jurkica in njena toaletna sta bili tako čarobno krasni, da se tudi Milkovičeva ni mogla iznebiti tega vtisa in si ga morala priznati. Seveda je zatem počela nanovo jokati, krčevito je jokala ter kričala, da ona ne gre, pa ne gre na ta ples! Jurkica se je takoj sleklai pogasila sveči, da se jej vsaj nekoliko vmiri

Bosanski deželni zbor.

Deželni zbor je volil v sobo ni seji proračunski odsek, ki šteje 18 članov. Izvoljenih je bilo 8 Srbov, 6 mohamedancev in 4 Hrvatov. Med obema brvatskima strankama je prišlo do konflikta, ker je Mandićeva stranka zahtevala vse mandate za sebe.

Dr. Jankovič je vložil imenom Stadlerjeve stranke protest, ker se je njegovo stranko prezrilo. Zbornica se pa na protest ni ozirala, ter izvršila volitve po preje določenem ključu.

Portugaljski kralj se misli odpovedati prestolu.

S Portugaljske poročajo, da se namerava kralj Manuel odpovedati prestolu. Kot glavni razlog temu kraljevemu koraku se navaja slabo finančno stanje, ki je rodilo splošno nezadovoljnost v deželi in močno antidinastično gibanje. Ako pride res do odpovedi, bo bržkone proglašena republika.

Pameten predlog.

Znani poslanec grof Sternberg objavlja v „Zeit“ članek, v katerem se zavzema za to, da bi se o priliki cesarjeve osemdesetletnice spomnilo na one veterane, ki so bili pod cesarjem Fran Josipom v kaki vojni.

Grof Sternberg je znan klepeton, ki govori mnogo, a redkokdaj kaj pametnega. Tu je pa vendar enkrat sprožil misel, katero moramo tudi mi brez pridržka odobravati. Da se pa nas ne bo sodilo krivo, moramo povdarjati takoj, da te Sternbergove ideje ne odobravamo kot avstrijski patrijotje, ker nimamo nikakega povoda, da bi se zavzemali za avstrijske veterane, ako to ne smatrajo za potrebno niti oni, za katere so ti krvaveli.

Ali med temi veterani je tudi mnogo Slovencev, in ne grešimo veliko, ako rečemo, da relativno največ, imamo starčke, ki so napojevali s svojo krvjo italijanske in ogrske planote v letih 1848 in 1849, imamo starčke, ki so se bili leta 1859 pri Solferinu, ki so izbojevali leta 1864 morskotratko pri Helgolandu in leta 1866 pri Visu in Kustoci ter take, ki so krvaveli pri Kraljevem Gradcu. In konečno imamo moža, ki so deloma še v najboljših letih in deloma že v dobi ko si ali sploh ne morejo več služiti kruha, ali pa le z veliko težavo, ki so se udeležili okupacije Bosne in Hercegovine leta 1878.

Za nas ostane odprto vprašanje, da-li je bila stvar, za katero so se ti ljudje borili in krvaveli, pravično ali ne, ali faktum je, da so oni delali za državo, katera bi bila torej dolžna kaj storiti za nje.

Tekom let, o priliki raznih jubilejev, se je poskrbelo za vse mogoče zaslužne in nezaslužne, potrebne in nepotrebne ljudi, a za te reveže, ki so si, marsikateri izmed njih, pokvarili za celo življenje svoje zdravje in morda tudi srečo, se ni dosedaj še nihče zmenil. Zato moramo le želiti, da bi misel, ki jo je sprožil grof Sternberg, ne ostala le misel, da bi glas grofa Sternberga ne ostal le glas upijočega v puščavi.

Grof Sternberg pravi, da bi tak čin ne bil le čin bizantizma, ampak tudi čin

tovarišica. Sledečega večera se Milkovičeva resnično ni vdeležila plesa.

**

Hanibal je bil ravno v garderobi, ko so dospeli Maleševičevi z Jurkico. Prišel je bi nekoliko pred časom, ker ples je bil prirejen njemu na čast in ni mogel čakati, dokler pride tudi mati. Sedaj jo je pričakoval v garderobi.

V dvorani so zaskirali že drugi komad. Maleševičeva ni prihajala na nobeno zabavo ob času. Iz navade je ravnala tako. Tudi sedaj se je zadovoljno nasmehnila, ko jej je Hanibal z ljubko-nemarnim nasmehom očital, da prihaja tako kasno. Poklonivšemu se pred Jurkico se mu je nehotе vzvil zadivljeni: „ah!“ Slučajno ni bilo v garderobi nobenega gospodov odbornikov. Maleševič se je zadrževal pri vhodu v razgovor z blagajnikom. Radmanović, vesel in dobro razpoložen, kakor je bil tega večera, se je ponudil Irmi in Jurkici, da ju sprovede v dvorano. (Pride še).

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski spisal Ka. Šandor-Gjalski. - Prevod Fr. Orel.

Tudi Lisička in Milkovičeva sta se v prvem hipu odločili na ples. Še več, pogovarjali sta se o tem tudi pred Jurkico, ker sta mislili, da se ga ona ne vdeleži. No, — odkar je Jurkica dobila obleko, se je Lisička naenkrat premislila in rekla, da se ne vdeleži plesa. „Ti, duša (zadnji čas sta se tikali) — ti pojdeš lahko z gospo Nalješkovicevo. Jo že poprosim jaz. Vi, zdi se mi, — ker povedali mi niste ničesar, — vi tudi nameravate vdeležiti se, a vam, seveda, so Nalješkoviči preneznatni!“ — je rekla Jurkici. Ta jej je odvrnila le, da si je že preskrbela družbo ter pojde z gospo Maleševičevo.

humanitete. Mi pa mislimo, da tudi čin dožnosti. Baš zato pa se bojimo, da ostane le pri besedah, ker je znano, da se ima pri nas denar in odlikovanja za vse in vsi, samo ne za one, ki so res potrebni in za državo zaslužni.

Südmarka

Nekateri nemški krščansko-socialni listi so obdolžili „Südmarko“, da podpira in naseljuje edino le nemške protestante po obmejnih krajih. „Südmarka“ ne kupuje namreč zemljišč le od Slovencev, temveč tudi od nemških katoličanov. Vodstvo „Südmarke“ se je zbog tega čutilo moralno prisiljeno, vložiti tožbo, da se „stvar pojasni“. Ker pa je pri tem šlo le za to, da se, kakor že rečeno, „vso stvar pojasni“, je bila uložena tožba le proti enem listu in sicer proti „Linzer Volksblattu“. Te dni bi se bila imela vršiti razprava pred poroto v Linzu. Pri tem pa se je izkazalo, da je bil tožen voditelj tiskarne in ne odg. urednik. Ker pa voditelj tiskarne nima ničesar opraviti z listom, je morala „Südmarka“ tožbo umakniti. Očitno je, da je „Südmarka“ namenoma vložila tožbo proti napačni osebi, da vrže na ta način javnosti peska v oči, in da bi ob enem ne trebalo pred sodnijo priti njenega umazanega perila. Sedaj je namreč stvar že zastarela in „Südmarka“ se lahko izgovarja, da ne more več vložiti tožbe. No, zastopnik „Linzer Volksblatta“ je podal na obtožnico v dokaz resnice obširen proti odgovor, ki je interesanten v visoki meri tudi nas. Iz omenjenega spisa posnemljemo po „Grazer Volksblattu“: „Od katoliškega Nemca Krumbholza je kupila „Südmarka“ posestvo za 54000 kron in jo razdelila na tri dele. En del je dala protestantskemu peku Eberlu. Ta razume o kmetiji toliko, da je napravil iz vinogradov njive, na katerih sadi sedaj — oves! Drugi del tega posestva je dala „Südmarka“ Nemcu iz rajha, nekemu Karnheislju. Ta je bil rojen kakor protestant, je postal pozneje katolik ter je dal tudi svoje otroke katoliški krstiti. O priliki naseljenja po „Südmarki“ je postal zopet protestant in pravi, da tudi otroke pripravi do tega, da postanejo protestanti, ako ne pojde prej proč kar je njegova najbolj vroča želja. Morda postane potem zopet katolik. Tretji del je dobil nemški državljani Hübler. Posestvo katoliškega Nemca Hammerja je bilo kupljeno za 16000 kron, da si ni vredno več nego 8000 kron. Tam je bil naseljen protestant iz rajha Ott. Posestvo katoliškega Nemca Wagnerja, vredno 50000 kron, je bilo kupljeno za 64000 kron. Tam je bil naseljen protestant iz rojka Scholl. Ta pravi, da pojde takoj zopet proč, čim dobi nazaj 4000 kron, ki jih je prinesel seboj. Posestvo katoliškega Nemca Kahlerja, vredno 10000 kron, je kupila „Südmarka“ za 16000 kron. Tudi na tem posestvu sta bila naseljena dva protestanta. Eden od teh dveh je bivši krojač, ki seveda razume dosti o kmetijstvu. Od katoliškega Nemca Hegerja je bilo kupljeno posestvo, na katerem je bil naseljen čevljar Uje z Oggerskega. Seveda je tudi ta protestant. Za posestvo katoliškega Nemca Budlechnerja, ki je vredno 36000 kron, je dala „Südmarka“ 44000 kron in tam naselila protestante iz rajha. Od Slovencev Koleriča je bilo posestvo, ki je cenjeno na 10000 kron, kupljeno za 15000 kron. Na istem je bil naseljen neki protestantski mesar iz Saksonske. Drugo, Kolaričevo posestvo, ki je vredno k večjemu 20000 kron, je bilo kupljeno za 44000 kron. Tudi na tem posestvu je bil naseljen inozemski protestant. Od Slovencev Sarko ta je bilo kupljeno njegovo posestvo za 17000 kron in izročeno nekemu protestantskemu metlovezu iz Vürtemberške. Od Slovencev Pruča je bilo kupljeno posestvo za 32000 kron (vredno 16000 K), od Slovencev Končnika pa posestvo za 14000 kron (vredno 10000 kron). Od Slovencev Brusa je bilo kupljena posestvo za 40000 kron (vredno 32000 K). Na zadnjem posestvu je bila naseljena neka gospa brez vere in protestant Horokovski.“

Tako že omenjeni nemški list, Menda bi bil tu vsak komentar odveč. Iz gori omenjene liste je razvidno, da je „Südmarka“ spravila več katoliških Nemcev z rojstne grude, nego Slovencev, in da je vsa posestva plačala poprek toliko predragro da je samo pri posestvih, ki so

omenjena v gornji listi, vrgla 100.000 K v vodo! Vidi se pa tudi, da so pri vsej podpori, ki so jo deležni priseljenci od strani „Südmarke“, vendar-le ne počutijo nič dobro. Se pač vresničuje tudi tukaj rek, ki ne velja le v privatnem življenju, temveč tudi v politiki, da se namreč z nemoralnimi sredstvi ne more nikdar dosežati stalnih uspehov. Celo pruska protipoljska politika, ki ima na razpolago stotine milijonov, je doživela velik fijasko. Poznanjski Poljaki, navezani sami na se in svoje delo, postavljajo tem vstrajnejši in zilavejši, dočim se nemški kolonisti zanašajo na podporo naseljevalne komisije in se pri tem popolnoma pomehkužajo. Če torej celo Prusi s stotinami milijonov, ki jih imajo na razpolago, ne morejo beležiti nikakih uspehov v svoji naseljevalni politiki proti Poljakom, moglo bo dosežati temna nje uspehov „Südmarka“ s svojimi par milijoni, ki jih ima na razpolago. Tudi moč denarja ima svoje meje. Večja nego moč denarja je sila, ki tiči v človeški notranjosti, je narodna samozavest. Treba nam je torej samo zbuditi v ljudstvu spečo narodno zavest in vsi napori „Südmarke“ ostanejo brezuspešni — in rešeni bomo. Zato pravimo svojim bratom na Štajerskem in Koroškem: Bodite budni in na straži! Ne podcenjujte dela „Südmarke“, ali se ga tudi ne strasite! Pred vsem pa ne pozabite: *Noben narod ne pogine, dokler ima v samem sebi voljo za življenje!*

Domače vesti.

Gg. odborniki in odbornikov namestniki političnega društva „Edinost“ so vabljani za danes 3. uro popoldne v Slovensko čitalnico na odborovo sejo, katere naj se blagovolijo udeležiti tudi gg. slovenski mestni svetovalci.

Atentat na Varesanina in „Slovenec“. Dokazano je, da je bil provzročitelj atentata na bos. deželnega načelnika, Cerarič, abnormalen človek in fantazist, ki je čital mnogo anarhističnih in revolucionarnih spisov. Politiških zločinov, ki so plod bodisi narodnega, bodisi strankarskega fanatizma, ni smeti nikdar soditi z onim merilom, kakor druge zločine. Zločin ostane sicer zločin, vendar je razlika med človekom, ki stori zločin radi svoje osebne koristi in človekom, ki stori zločin z namenom, da bo s tem služil kakim — po njegovi mnenju — veliki ideji. Mislimo da je to jasno vsakemu pametnemu človeku. Cerarič je bil žrtev svojega fanatizma in nam ne preostane drugo, ko da pomilujemo zgubljeno življenje človeka, ki bi bil lahko mnogo koristil svojemu narodu, da je prišla njegova energija v pravi tir.

Naravnost neodpušten greh pa je, da se za zločin, ki ga je zakrivil kak posameznik, dela odgovornim en narod, kakor so to storili znani dunajski šmoki. katerim se je, kakor vedno, ko se gre proti srbskemu narodu, tudi ta pot pridružil ljubljanski „Slovenec“, kar bi si bil takrat brez škode prihranil. Mi smo prepričani, da bi bilo šlo kranjsko nemstvo že davno fuč, ko bi bil pokazal „Slovenec“ v boju proti njemu toliko korajže, kakor jo prikazuje v boju proti — velikosrbstvu!

C. kr. avstrijske državne železnice. C. kr. ravnateljstvo severne železnice priobči v „Wiener Zeitung“ od 20. junija t. l. razglas o dobavnem razpisu nadstavnih potrebščin c. kr. avstrijskih državnih železnic za leto 1911.

Podrobnosti so razvidne iz razglasa v „Wiener Zeitung“, „Oesterr. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferwesens“, „Osservatore Triestino“, „Avvisatore Delmato“ in „Laibacher Zeitung“.

Koledar in vreme. — Danes: Silverij pap. — Jutri: Alojzij sp.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 27° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: spremenljivo.

Tržaška mala kronika.

Radi zlostavljenja lastnega otroka. Policijski komisariat v ulici Luigi Ricci je dobil te dni par anonimnih prijav, da sta zakonska Anka in Fran Gustinčič, stanujoča v Vrdeli, zlostavljala svojega 10 letnega sina Antona. Voditelj komisarijata dr. Mlekus je naročil enemu agentu, naj poizve potrebno. Ta je tudi doznal, da se deček nahaja v bolnišnici. Agent je šel torej v bolnišnico, ter doznal, da je deček že mrtev. Na telesu je imel mnogo oteklin od udarcev in zlomljeno eno nogo. Dr. Mlekus je dal aretirati zakonska Gustinčič. Ona pravi, da sta nedolžna ter trdita, da je bil deček zelo živ, ter, da je rana, ki jih ima po telesu, dobil pri padcih. Bila sta kljub temu izročena deželni sodniji.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnic

Sprejme razcarinjanje kakoršnegasbodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGODVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

ANTON SKERL

mehanič, zapris ežen zvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg šte. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

Jakob Perhanc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale

Velik izbor francoskega champagne, posebnih de certnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Razna žganja ter posebni pristni tropinovec aliivoc in brijevoc. Izdelki I. vrste, dosti iz de ličnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raz pošila se po povzetju — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo šte. 2

priporočila glavnemu občinstvu

svojo mizarnico.

Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Skladišče šivalnih strojev

Luigi Gramaccini

TRST, ulica Barriera vecchia št. 19

Cene dogovorne. Plačilo na obroke

Sprejme se popravljanje šivalnih strojev vsakega sistema. Prodaja igel, olja in aparatov.

Kupuje in prodaja že rabljene šivalne stroje.

Pečatniki iz kavčuka

se izdelujejo najsolidnejše in najtrčnejše samo v mehanični delavnici

Tržaškega grafičnega zavoda

(Stabilimento grafico Triestino).

Telefon 742. TRST, Piazza della Borsa 13. Telefon 742.

Zaloga avtomatičnih numeratorjev itd. za pečatnike.

Pošiljatve na deželo.

Velika klobučarna

G. Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.

Specijaliteta: trdi angleški klobuki.

Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST

Corso št.

34.

ZALOGA PIVA

STEINFELD

iz tovarne

Bratov Reininghaus

in iz meščanske tovarne

„Pilsner Urquell“

v Plznu

v sodčkah kakor tudi v buteljkah.

ZALOGA

Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode pri

ANTONIO DEJAK, junior

TRST, via degli Artisti 9 in 10.

TELEFON 505.

Carlo Assmann

TRST, ul. Giovanni Boccaccio 4.

mizarski mojster.

Delavnica pohištva.

Sprejema poprave in poliranje pohištva itd.

Cene zmerno.

Slovenci in Slovani

Kadar kupujete pri trrdkah katere oglašajo v „Edinosti“, sklicujte se vedno na oglas v našem listu, ker fako bodo znale dotične trrdke, da pri našajo oglašji, ki jih uvrščajo v Edinosti, dobček, in radi tega bodo uvrščale svoje oglašje tudi v bodoče v našem listu. Za to boste boljše postreženi, zraven tega pa pomagale s tem ma: terijalno listu „Edinost“:

Padel z okna in umrl. Sinoči je 5 letni otrok Bruno Furlan, stanujoč v Kjarboli Zgornji št. 679, padel z okna v IV. nadstropju in dobil težke poškodbe. Spravili so ga s pomočjo rešilne postaje v bolnišnico, kjer je par minut potem umrl.

Zvrtana blagajna. Nasvedrani svedrovci. Tvrda G. B. Vidali, ki ima trgovino klobukov v ulici S. Antonio ima v Škorkliji št. 188 tovarno klobukov. V noči od četrta na petek so neznan tatovi odprli s ponarejenim ključem glavna vrata ter vlomili vrata v prostor, ki služi kot urad in v katerem se nahaja železna blagajna. Tatovi so blagajno prevrtili od zgoraj... in na svojo žalost opazili, da je — popolnoma prazna! Svedrovci so odšli žalostni in z dolgim nosom, pustivši na licu mesta za spomin en sveder, steklenico z oljem in kosček sveče.

Policija, kakor je to že njena navada, te predrzne tatvine ni naznanila časopisu, misleč, da občinstvo tega ne bo doznalo. A sirota je pri tem pozabila, da si zna njen simpatični „Piccolo“ odpreti vsa vrata z „denarom, sveta vladarom“.

Dvorni svetnik Manussi smatra za potrebno, da ne prepušča, da bi se objavljalo ulome in važneje tatvine, o katerih se ne more dobiti provzročiteljev. S tem napravi stvari sami zelo slabo uslugo in konečno je tako zatajevanje tudi smešno in brez smisla, ker se navsezadnje vseeno vse dozna.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Danes premijera Verdi-jeve opere „Maskirani ples“ (Ballo in maschera).

EDEN. Predstave marionet so res zanimive. Družba ima na razpolago par dobrih pevskih moči. Sedeži okoli miz v parterju so prosti.

Vesti iz Istre.

Slovenska šola v Kopru se v jeseni na vsak način otvori, ker so vsi naši voljni žrtvovati po možnosti v ta namen.

Naše očete — večinoma revne — navdušuje posebno dejstvo, da pomen take šole jasno uvidajo naše zunanje občine, zadruga in društva.

Vsaj pa je res grozno, kako čvrsta kri slovenskih naseljencev v Kopru leto za letom preraja zaspane rodovine istrskih mestec, ki so vse navskriž v sorodstvu.

Najbolj beneška rasa je baje v Kopru kakor pravi nek istrski koledar. In glejte: vsaka druga obitelj ima slovenski priimek: Racman, Pečar, Lončar, Vatovac, Kocjančič, Homac, Belič, Dobrila, Filipič Vlegel (Flego), Jurman, Ivančič, Majaš, Markežič, Maršič, Miheč, Minka (?) Mohor, Pobega, Peroša, Petrič(-is), Poniž in Punič, Erjoša, Sestan, Šker, Ščipica, Štef, Turko, Urbanac, Votel (Utel), Vouk, Orel, Vičič, Zet, katerih imen je vsakega po stotinah. Ko bi bili vsi ti ostali naši, kako bi „izgledalo“ danes v Kopru?

Uči naj nas preteklost, da rešimo v bodočnosti, v kolikor se rešiti da.

Dosedaj so doprinali v Simičev sklad za šolo že številni darovatelji, izmed katerih mnogi so spremljali svoj dar z jako pomenljivimi izreki; vsi pa končujejo z željo, naj dobijo mnogo posnemalcev. Vendar skupna svota ni še posebno visoka.

Srčna hvala v imenu naših malih vsem, ki so žrtvovali kaj! Evo imen dosedanjih prispevalcev azbučnim redom, številka znači prispevek:

Dr. Abram 10, Ahtik 5, Antih 1, A. P. čuvaj 1, Benčič 1, Bertok Jos. (Laz.) 6, Bertok Ant. 1, Bertok Iv. 1, Bertok Pet. 1, Brdon (Kopar) 1, Beštjak Jos. 1, Colja 1, Copič 5, Dr. Čadež 5, Dr. Černe 40, Dr. Dolenc 5, Dominco (Koper) 30, Dominco (Komen) 12, Dominco Niko 10, Ferjančič 3, Filipič 1, Furlančič 1+1, Gomizelj 1, Gregorič (Svoboda) 7, Gulič 2, Gvardijančič 2, Ilirija 25 (razdeljeno po imenih) Jakopec učitelj 5, Ječič J. 1, Ječič Z. 1, Jurdana 10+1, Klanec občina 20, Klanšek Bl. 1+2:10, Kobal 1, Kočvar 2, Koper posojilnica 340, Kopinšek 1, Kosmina 2, Košič 2, Krševan Vanganel občni zbor 730, Lahović 5, Leonardo 5, Macarol J. 1+1, Macarol K. 1, Marezige občina 100, Marezige posojilnica 100, Marusič 1, Maršič 20, Mašera 5, Medica 1, Morel 1+1+1, Mrevlje 1, Orel 5, Pečarič R. 10+10, Pečenko Al. 1, Pečenko I. 1, Pessa 3, Pegan 2+2, Petrič 2, Piciga župan 4, Piciga Pet. 1, Piciga Lj. 1, Pivk 5, Pivk 2, Plesničar (zborovanje) 5, Pobega A. 1, Pobega J. 2+1, Pobega M. 1, Požar 2, Dr. Pretner

10. Pribil 100, Rakar 2, Rojec 1, Rudež 2, Dr. Rybář 5, Sabadin Iva 2, „Samo“ izlet v Dekani 6 16, „Samo“ določilo društvo 384, „Samo“ nabral Toškan 417, Sever 1, „Slavnik“ Klanec 10, Stergar 5, „Svoboda“ (Gregorič) 7, Šavli 1+1, Šiško 10, Šonc 1, Tedeško 2, Toškan („Samo“) 417, Troha 2, Vanganel posojilnica 10, (Vanganel občni zbor 730), Vatovac 1, Velušček 5, Vrtovec 1, Zabrič 1+1, Zornik 2, Židanik 1, Žlender 1.

Dramatično društvo v Trstu. Gg. odbornike prosim, da bi prišli k važni odborovi seji v torek ob 8. uri zvečer v gledališki pisarni.

Predsednik.

Gospodarstvo.

Nova tovarna kart v Ljubljani. V Ljubljani so ustanovili slovensko tovarno igralnih kart. Lastnik koncesije je Fran Čebokli. Tudi to je en korak na poti do gospodarske osamosvojitve, kajti gotovo je lep znesek, ki tudi za ta izdelek odhaja iz slovenskih dežel v žep tujinstva.

Splošna zveza avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju je štela koncem leta 1909. 6680 zadrug v 25 zvezah. Na posamezne zveze se razdele te zadruga sledeče: Nižjeavstrijska 739, Zgornjeavstrijska 299, Solnograška 44, Nemška zveza v Gradcu 342, Zadruga zveza v Celju 139, Deželna zveza v Celovcu 105, Osrednja blagajna v Celovcu 65, Zadruga zveza v Ljubljani 543, Goriška zveza slovenska 70, Goriška zveza italijanska 85, Istrska zveza italijanska 58, Zadruga savez Split 151, Nemška zveza Inomost 298, Severno tirolska zveza 52, Nemška južnotirolska 33, Predarelska 76, Češka v Pragi 1758, Nemška v Pragi 768, Nemška v Brnu 348, Nemška v Šleziji 155, Češka v Šleziji 53, Poljska v Šleziji 91, Nemška v Bukovini 82, Rusinska v Bukovini 176, Rumunska v Bukovini 162.

Slovenske zveze imajo skupaj 3021 članic. V splošni zvezi pa še niso učičene češke zveze iz Moravskega, poljske iz Galicije in Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani. S temi vred bi imeli Slovani v Splošni veliko večino.

„Kranjska“ čebelarica zadruga v Il. Bistrici. Čebelarstvo ni nikjer v Avstriji tako zanemarjeno, kot pri nas, akoravno imamo najboljšo čebelino plemo.

Pridobivanje medu vrši se na tako zastarel način, da se dober pridelek pokvari in vsled tega po sramotno nizkih cenah oddaja. Da se temu odpomore, ustanovila se je v Ilirski Bistrici na Notranjskem čebelarica zadruga, ki si je postavila nalogo razpčevati, vosek med in čebele svojim članom. Razposojevala bo tudi onim svojim članom, ki čebelarijo na rojitev posebne vrste panjev, vsled česar ji bo mogoče za pridelke v takih panjih boljše cene plačevati. Pomagano bo zlasti onim čebelarjem ki se poslužujejo pripristik panjev, ne da bi bili primorani učiti se novodobnega čebelarstva. Razven tega imela bo zadruga v zalogi vse potrebščine za napredno čebelarstvo.

Dosedaj je pristvil 170 članov, kar pa nikakor ne zadostuje, da bi začela poslovati v onem obsegu, kakor so si ga ustanovitelji začrtali.

Naše čebelarje pozivljamo, da pristopijo k zadrugi v čim večjem številu, ker le od tega je odvisno da se zamore zadruga plodonosno razviti. Sprejemajo se ne le člani iz Kranjskega, temveč iz cele Avstrije in Ogerskega. Delež znaša 10 kron in se zamore plačati v obrokih. Prvi obrok je 2 kroni. Ko zadruga izstopi vdobi povrnen cel vplačan delež.

Pravila vdobi vsakdo brezplačno pri „Čebelarici zadrugi“ v Ilirski Bistrici.

Op. ur. Priobčujemo ta poziv, a ne moramo si kaj, da ne bi opazili, da če so gospodje v Il. Bistrici hoteli osnovati čebelarico zadrugo za vse slovenske dežele, naj bi bili pač dete krstili s svojim pravim imenom, to je „Slovenska čebelarica zadruga“.

ANTON REPENŠEK

knjigovoz v Trstu, via Occlia 9
priporoča slavemu občinstvu
svoje moderne urejeno delavnico,
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča
dela točno in po zmernih cenah.
SVOJI K SVOJIM!

Beseda o slovanskem

obrednem jeziku pri
katol. : Jugoslovanih
(Malo odgovora na škofa
N a g l a poslovno pastirsko
pismo v pouk slov. ljudstvu)
Čisti dobiček te knjižice je
namenjen zgradbi novega
poslopja slov. šole pri sv.
Jakobu v Trstu. — Cena 30 v.
Dobiva se v tiskarni „Edinost“
v Trstu in v slov. trg. papirja
J. Gorenjec, ul. Valdirivo 40.

: CANTI JUGOSLAVI :

Jugoslovanske pesmi

:. IVANA KUŠAR-ja

Ta mesec je izšel v Italiji dotiskan I. zvezek te knjige. Prevodi v italijanskem jeziku najboljših slovenskih, srbsko-hrvatskih in bolgarskih pesnikov. — Ta I. zvezek bo obsegal tudi: *Uvod*, potem *kratek načrt zgodovine slovenskega, srbsko-hrvatskega in bolgarskega slovstva* in *biografije* sledečih pesnikov: Prešeren, Gregorčič, Kette, Zmaj, Jovan Jovanović, Preradović, Branko Radičević, August Senoa.

Knjiga se bo prodajala po K 3.— v vseh knjigarnah.

Naročila sprejema IVAN KUŠAR (Inseratni odd. Edinosti) Trst, Galatti 18.

Črno žveplo (Paroidium)

Uničuje golazen. Nadkriljuje navadno žveplo in mast (modro galico). Deluje proti parazit-skim boleznim trte (Ojdič, peronospera), sadnih dreves, vrtnih rastlin (rož, zimzelena, palm itd.) in vrtnih nasadov. Uničuje tako vso škodljivo polzen na rastlinah, domačih živalih in perutnini. Enostaven in ekonomičen način vporabe. — Prodaja:

HUBER & Co. CASA AGRICOLA - TRST - ulica S. Apollinare 4. Telefon 154 rim. VI. — VOGAL ULICE MADONNINA.

Slovinci! Slovani! Poslužujte se vsi urarne in zlatarne

v Trstu, Via del Rivo 26.

Vsako popravo jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako naročnino.

Prihaja tudi na dom. Svoji k svojim!

Udani Alojzij Povh.

TRŽAŠKI SLOVANI

in posebno okoliščini ki prihajajo v mesto po raznih opravilih, imajo najlepše in najpri-mernejše zbirališče v dobropoznanosti

:: Kavarni Universo ::

ki se nahaja na trgu pred „Narod. domom“ št. 1, upravnasproti restavracije „Balkan“. V kavarni so poleg izvrstne kave na razpolago vsakovrstni likerji in razni slovenski, nemški in laški časniki in vse boljše ilustr. revije. Za obilen obisk se priporoča FRANJO BOJC.

Zaloga jesa, olja mila in sveč

Karl Silvestri

ul. Barriera vecchia 41.

Blago prve vrste

po zmernih cenah.

Postrežba na dom. TEL. 17-35.

Ženitna ponudba.

Veletržec in ekonom, 26 let star, v bližini mesta, želi znanje v svrhu ženitve z mlado fino deklico iz ugledne in premožne rodbine.

Samo resne ponudbe s sliko naj se pošiljajo pod „LJUBLJANA“ poste restan-te v Ljubljano, glavna pošta. Tajnost zajamčena!

Mihael Pernarčič Trst, ulica Romagna 16, stavljeni in umetni mizar, izvršuje vsakovrstne specialne tete za notranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmerno. Priporoča se vsem Slovanom. 135

Umetni : fotografični

atelje pri sv. Jakobu - TRST. ulica Rivo šte. 42 (pritliče)

Isvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porocilne ploče za vsakovrstne spomenske itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakatero fotografije.

Badi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

BOICO & Comp., Trst

— Via Farneto šte. 42 —

Zaloga sira: Parmezan, Emen-thaller iz Švice, salam, špeh, mast, kokumari, peveroni, razne jestvine v konzervi, sardine v sodih itd. itd.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novačenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, doseganje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vspre-jetja v vojaške šole itd. — Pooblašena je zastopati stranke pred oblastnimi. — Posreduje v najtežavnejših slučajih — Reševanje hitro in točno. — **Uradne ure:** Ob delavni-kih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljab in praznikih od 10. do 12. opolud

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesijonirana od c. kr. namestništva.

POSTELJNA MOKROTA

Popolno ozdravljenje zajamčeno. Brezplačna navedila. Naznaniti je starost in spol. Mnogo zahvalnih p sem na razpolago. — Zdravniško priporočeno.

INSTITUT „SANITAS“ VELBURG P. 345. BAVARSKO.

Josip Črnigoj

priporoča slav. občinstvo svojo
pekarno in sladčičarno
Ulica Ferriera 37 vogal ul. Conti.

Giacomo Monaro

urar in dragotinar v Trstu, ulica della Guardia 22
VELIKA IZBERA SREBRNIH IN ZLATIH PREDMETOV. — POPRAVE IN NAROČILA SE IZVRŠUJEJO PO NAJ-ZMERNEJŠIH CENAH.
Kupuje se zlato in srebro.

RIHARD NOVAK & C.

Pekarna in slaščičarna s prodajo moke
TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13

Postrežba : točna.
CENE ZMERNE.

